Iltalehti, 21.10.1921

– Sotilas hukkunut. Miinantrallaajalaivan "D 15" ollessa eilen matkalla Kuninkaansaaren ja Santahaminan välillä putosi laivalla palveleva matruusi August Fredriksson mereen yrittäessään ammentaa ämpärillä vettä. Fredriksson hukkui ennen kuin apua voitiin hänelle antaa.

Onni Tavaststjerna.

Professori Hj. von Bonsdorffin erottua armeijan ylilääkärin virasta mainittiin hänen seuraajanaan Hämeenlinnan lääninsairaalan ylilääkäri, lääket. ja kirurgian tohtori Onni Tavaststjerna. Sittemmin tiesivät sanomalehdet kuitenkin kertoa, ettei hän voisikaan ottaa tointa vastaan siitä syystä, ettei pääkaupungissa saataisi hänelle sopivaa asuntoa. Tämän takia on mainittu virka ollut jo pitkähkön aikaa avoinna ja on sitä väliaikaisesti hoitanut I:n divisionan lääkäri, tri H. Neovius. Iltalehden saaman tiedon mukaan ovat neuvottelut tri Tavaststjernan kanssa nyttemmin kuitenkin johtaneet sellaiseen tulokseen, että hänen nimittämisensä armeijan ylilääkäriksi on lähinäkoina odoteltavissa.

Eduskunnan valiokunnat.

Suuressa valiokunnassa esillä m.m. juopumusrangaistukset.

Suuri valiokunta kokoontui tänään klo 9 aamulla ja käsitteli ensiksi lakivaliokunnan mietinnön n:o 5, joka koskee juopumusrangaistuksen koventamista sekä juopumusrikoksesta tuomitun rangaistuksen täytäntöönpanoa. Suuren valiokunnan jaosto oli valmistellut asiaa ja ehdotlanut mietintöön tehtäväksi eräitä sanamuodollisia muutoksia. Valiokunta hyväksyi jaoston ehdotuksen. — Sen jälkeen käsiteltiin talousvaliokunnan mietintö n:o 12, joka sisältää ehdotuksen laiksi mitoista ja painoista. Mietintö hyväksyttiin sellaisenaan. — Valtiovarainvaliokunnan mietintö ulkomaalaisten suoritettavasta korko- ja osinkoverosta sekä laki- ja talousvaliokunnan mietintö merisotasaalisasioista hyväksyttiin ensimmäisessä lukemisessa, mutta toinen lukeminen jätettiin seuraavaan istuntoon.

Vararikkoasioita.

Varatuomari Hannes Snellmanin vaatimuksesta asetti täkäl. raastuvanoikeus tänään liikemies Reinhold Ryynänen-Brandenburgin konkurssiin ja määräsi velkojainkuulustelun toimitettavaksi t.k. 27 pnä. Varatuomari Snellman määrättiin samalla ottamaan pesä haltuunsa ja laatimaan pesäluettelo.

Köpenhaminalaisen liikemiehen H. E. Hectorin, varatuomari Lauri Silveniuksen kautta tekemästä vaatimuksesta asetti täkäl. raastuvanoikeus tänään liikemies D. Polarskin konkurssiin. Velkojain kuulustelu on marrask. 3 pnä. Varatuomari H. Jakobsson määrättiin ottamaan pesä haltuunsa ja laatimaan pesäluettelo.

Aterioikaa
aina Helsingin halvimmassa
I-luokan Ruokalassa
FRANCISKANER
ISO-ROBERTINKATU 3—5.
Ruoka-annoksia ja kahvia lähetetään tilattaessa ruokalan lähistölle. Puh. 11030.

Kurssit.

Suomen Pankki noteeraa tänään seuraavat ulkomaisen rahan myyntikurssit: Lontoo 251:— (eilen 249:—), Parisi 461:— (455:—), Antwerpen 454:— (448:—), Berlini 42:— (40:—), Amsterdam 2,168:— (2,160:—), Basel 1,190:— (1,200:—), Tukholma 1,475:— (1,480:—), Kristiania 818:— (815:—), Köpenhamina 1,225:— (1,221:—) ja Newyork 63:75 (63:75).

Luottopankin saaman tiedon mukaan noteerattiin Tukholmassa tänään: Helsinki 6:30, Lontoo 17:—, Parisi 31:50, Bryssel 31:—, Berlini 2:80 , Amsterdam 148:—, Basel 79:—, Kristiania 56:—, Köpenhamina 83:—, Newyork 4:31, Madrid 57:75 ja Rooma 18:—.

Mäntyluotoon anotaan talveksi jäänmurtajaa.

Porin kaupungin liikenneasiamies on kääntynyt valtioneuvoston puoleen kirjelmällä, jossa osoitetaan länsirannikon satamain olleen syrjäytetyssä asemassa jäänmurtajien sijoittamisen suhteen, Hän pitää kohtuullisena, että joku valtion jäänmurtajista sijoitetaan länsirannikolle, kun paikallinen tarve sitä vaatii ja suuri osa maan teollisuudesta voi luonnollisimpana talvisatamana käyttää länsirannikon satamia, varsinkin missä talviikenteelle on luonnolliset edellytykset. Yksi sellainen satama on Mäntyluoto, joka aivan erinomaisesti sopisi jäänmurtajan sijoittamispaikaksi.

Esitetyillä perusteilla anotaan kirjelmässä, että myöskin Mäntyluodon satamaan nyt alkavaksi talvikaudeksi sijoitettaisiin valtion jäärmurtaja ja että sen toiminta-aika määrättäisiin ainakin helmikuun loppuun jatkuvaksi, jos sen siirtäminen Turkuun tai Hankoon silloin käy tarpeelliseksi. Kevätpuolella olisi jäänmurtajan jälleen alettava toimintansa Mäntyluodolla maaliskuun lopussa. Siltä aikaa kuin murtaja on estetty siellä olemasta, olisi valtion kustannettava pienempi jäänmurtaja joko suoranaisella avustuksella tai siten, että kaupungille myönnettäisiin oikeus saada kantaa sitä jäämaksua, joka nykyään talvipurjehdusaikana satamissa kannetaan.

— Sotilas hukkunut. Miinantrallaajalaivan »D 15» ollessa eilen matkalla Kuninkaansaaren ja Santahaminan välillä putosi laivalla palveleva matruusi August Fredriksson mereen yrittäessään ammentaa ämpärillä vettä. Fredriksson hukkui ennenkuin apua voitiin hänelle antaa.

Aistikkaasti sidottuja
Hautaseppeleitä ja Kukkavihkoja
saatavana
DAN. WARDIN KUKKAKAUPOISTA
E. Esplanadink. 20, puh. 79 35
Aleksanterink. 48, puh. 75 35.
Täsmällinen ja kunnollinen toimitus.
5187

Edelleen kulkee raja Saksalle annetun Birkenhainin välitse. Luoteisessa kulkee se edelleen jättäen Saksalle 20 kuntaa ja menee sitten Karfin, Mieschowitzin ja Stollarzowitzin kautta Zielonnaan, Cziosnauhun ja Serawskiin antaen Puolalle 21 kuntaa. Täältä kulkee raja Scharleyn, Radzienkaun ja Trokenburgin kautta Brinitziin, Kossentiniin ja Lissauhun. Lissaun pohjoispuolella seuraa raja entistä rajaa ja yhtyy siihen jo aikaisemmin Puolan ja Saksan kesken sovitussa kohdassa.

Saksan sosialistit aikovat antaa hallitukselle luottamuslauseen.

Magdeburg, 20. 10. (STT.) Sosialistinen valtiopäiväryhmä on kokonaisuudessaan sillä kannalla, että liittoutuneiden päätös Ylä-Slesian kysymyksessä ei saa olla hallituspulan aiheena. Valtakunnanhallitus on riippuvainen yksistään valtiopäivistä. Sosialistit aikovatkin antaa nykyiselle hallitukselle luottamuslauseen valtiopäivillä. — WTB

Liittoutuneiden päätöstä on noudatettava.

Lontoo, 20. 10. (STT.) Reuterille ilmoitetaan, että lähettiläskonferenssi on tänään saattanut Saksan ja Puolan Parisissa olevain valtuuskuntain puheenjohtajain tiedoksi liittoutuneiden päätöksen Ylä-Slesian kysymyksessä. Päätöksen sanamuotoon liittyvässä kirjeessä ilmoitetaan, että Saksan ja Puolan tulee hyväksyä liittoutuneiden päätös sellaisenaan.

Maito-ja voimarkkinat.

Viime viikon aikana voita viety maasta 2,303 astiaa.

Maidon tuotanto kotimaassa on viime viikkoon verraten jonkunverran vähentynyt, kun taasen samaan aikaan on ollut huomattavissa kysynnän vilkastumista. Tämän takia nousi maidon hinta viime viikon lopulla 25 penniä litralta, ollen vähittäiskaupassa 2:50 muualla paitsi Itä-Suomessa, missä hinta on 2:75. Voimarkkinat ovat kotimaassa olleet edelleenkin hiljaisenpuoleiset ja hinnat pysyneet ennallaan. — Viime viikon aikana vietiin Hangon kautta ulkomaille kaikkiaan 2,303 astiaa meijerivoita. — Juuston hinnat ovat kotimaassa jonkun verran alentuneet Saksan markan alenemisen takia, mutta siitä huolimatta on menekki ollut verrattain vähäinen.

— Harmajan lento-onnettomuuden uhrien hautaus. Kun nyttemmin on saatu tarkoitukseen sopiva laiva hankituksi, voidaankin, päinvastoin kuin mitä aikaisemmin on mainittu, Harmajan luona tapahtuneen lento-onnettomuuden uhrit luutnantit Nielsen ja Leinonen sekä kersantti Virtanen haudata ensi sunnuntaina. Lähtö onnettomuuspaikalle tapahtuu klo 12 päivällä »Suomenlinna»-laivalla Eteläsatamasta. Jos ilma suinkin sallii tulevat myöskin lentokoneet ottamaan osaa hautajaisiin.

Kansainvälisen ilmailuliiton kokous Madridissa.

Lykätty t.k. 26 päivään.

Suomen Ilmailuklubille saapuneen tiedon mukaan on kansainvälisen ilmailuliiton kokous, joka oli ilmoitettu pidettäväksi Madridissa t.k. 15 päivänä, lykätty t.k. 26 päivään. Tässä kokouksessa tulee esille kysymys Suomen Ilmailuklubin hyväksymisestä mainittuun liittoon. Kokouksessa ovat edustettuina kaikki sivistyskansat, kukin yhdellä edustajalla, ja tapahtuu asiain ratkaisu äänestyksellä. Suomen Ilmailuklubia edustaa tilaisuudessa Ruotsin edustaja, everstiluutnantti *Amonson*.

Vallankaappaus Portugalissa.

Parlamenttivaalit ja parlamentin toimenpiteet julistettu mitättömiksi.

Parisi, 20. 10. (STT) Lissabonista lennätetään: Uusi hallitus on julistanut viimeiset parlamenttivaalit samoinkuin kaikki nykyisen parlamentin toimenpiteet mitättömiksi. Tasavaltalainen kaarti ja merisotavoimat ottivat tehokkaasti osaa kaappausliikkeeseen. — Havas.

Useita ministereitä surmattu.

Parisi, 21. 10. (STT) Lissabonista lennätetään Madridiin t.k. 20 p.: Vallankumoukselliset ovat surmanneet ministerit Granjan, Machado Santosin, Carlos Maian ja Carlos Treytas Silvan. Cunha Leal on haavoittunut. — Havas.

jossa ilmoitetaan: Kansainliiton neuvoston esityksen mukaisesti on lähettiläskonferenssi hyväksynyt Puolan ja Saksan välisen rajan Ylä-Slesiassa kulkemaan neuvoston esityksessä ehdotetulla tavalla. Saksan ja Puolan hallituksien tulee kiireesti tehdä sopimus, jossa sovitaan vasta luodun taloudellisen hallintoalueen käytöstä sekä kansallisten vähemmistöjen oikeuksista, jolloin on noudatettava kansainliiton neuvoston esitykseen sisältyviä määräyksiä. Näiden toimenpiteiden valvontaa varten asetetaan Ylä-Slesiaan sekakomitea sekä yksityistä laatua olevien erimielisyyksien selvittämiseksi erityinen sovintotuomioistuin. — Havas.

Lähettiläskonferenssin nootti jätetty Saksan lähettiläälle.

(Iltalehden erikoissähkösanoma)

Berlini, 21. 10. Lähettiläskonferenssin nootti Ylä-Slesian kysymyksen ratkaisusta jätettiin torstaina klo 4 ip. Saksan lähettiläälle Mayerille Parisissa. Kirjelmän laajuus tekee virallisen käännöksen julkaisemisen mahdolliseksi vasta perjantaina iltapäivällä. Vasta kun täsmällinen ja täydellinen sanamuoto on käsillä, voi valtakunnankansleri ehdottaa valtiopäivain puheenjohtajalle ajan täysistuntoa varten hallituksen esityksen vastaanottamiseksi. Istuntoa voidaan tuskin pitää ennen lauantaita. Valtakunnanhallituksen istunto, jossa tehdään päätös hallituksen paikalleenjäämisestä tahi erosta, alkaa perjantaina klo 9 ap.

kauppasopimus eduskunnalle ensi viikon alussa.

REUNA-MUISTUTUKSIA

Metsäpirtin asukkaitten lähetystö on saapunut pääkaupunkiin kertomaan pitäjässään vallitsevasta surkeudesta ja pyytämään apua.

Metsäpirtin olot ja tapahtumat ovat kyllä muutenkin tunnetut, vaikka metsäpirttiläiset sitä hyvällä syyllä ovat epäilleet. Koko maassa ja myös pääkaupungissa vallan hyvin tiedetään, että Venäjän rajalla sijaitseva Metsäpirtin pitäjä on kauan ollut ja yhä on aivan turvaton ja avoin bolshevikirosvojen sekä heidän kanssaan toimivien ent. suomalaisten. Venäjälle paenneiden punikkihulikaanien hyökkäyksille. Jatkuvasti ja lyhyin väliajoin on sanomalehdissä ollut uutisia Metsäpirttiin tehdyistä ryöstö- ja murharetkistä. Avuttomat metsäpirttiläiset ovat voimainsa mukaan yrittäneet puolustautua rosvojoukkoja vastaan, mutta heidän voimansa ovat heikot ja lisäksi heillä on omituinen ja harvinainen halu myös tehdä rauhassa työtä vaikean toimeentulonsa parantamiseksi, mikä järjestelyssä yhteiskunnassamme muitten pitäjien asukkaille on sallittua. He ovat kuulleet, että maassamme on eräänlaista väkeä, n. s. sotaväkeä, jonka tehtävänä erityisesti kuuluu olevan valtakunnan ja sen asukkaitten turvallisuuden suojeleminen. Metsäpirttiläisissä on nyt herännyt fantastinen ajatus. He näet ehdottavat, että tästä turvallisuudenpuolustusväestä lähetettäisiin muutama mies siihen alueaan paikkaan maassa, missä turvallisuutta rikotaan, valtakunnan asukkaitten omaisuutta ja henkiä menetetään, nim. juuri Metsäpirttiin. He rajaseutulaisessa naivisuudessaan kuvittelevat, että valtakunnan turvallisuus ei pahemmin kärsisi, vaikka Helsingistä, Hämeenlinnasta tai Lappeenrannasta tai Viipurista lähetettäisiin muutamia miehiä suojelemaan avutonta Metsäpirttiä rosvoilta ja murhaajilta ja hevosvarkailta.

Tietenkin heidän toivonsa tässä suhteessa on turha. Ei niitä henkeä ja turvallisuutta ja työrauhaa suojelevia niin vain äkkiä voida lähettää jollekin asialle jollekin hädänalaiselle paikkakunnalle, ikäänkuin olisi kysymyksessä joku upseerijoukon ulkomaanmatka. Ei, metsäpirttiläiset saavat olla iloisia siitäkin, että nyt pimeinä syysiltoina voivat lohdutlautua annetuilla lupauksilla, että »eri eduskuntaryhmät suhtautuvat hyvin myötämielisesti asiaan ja lupaavat tehdä voitavansa sen onnelliseksi ratkaisemiseksi, mikä mahdollisesti saattaa tapahtua eduskunnassa tulo- ja menoarviokeskustelun yhteydessä».

Ja rosvojoukkojen ahdistellessa eloon jääneitä metsäpirttiläisiä, voivat nämä peloittua aseistetut ahdistajansa pakoon ilmoittamalla, että sisäministeri on luvannut teettää Metsäpirtin tapahtumista poliisitutkintopöytäkirjan.

Suorasuu n:pi.

Suuri valikoima
Vanua
livreihin ja urheilupukuihin.
Suomen Verkakauppa Oy.
Mikonkadun Kulma Aleksanterink.
5274